

Sieńko, Marzena

"The New York Times : The Complete Front Pages : 1851-2008", wstęp Bill Keller, New York 2008 : [recenzja]

Res Historica 30, 178-182

2010

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Uzupełnieniem tych rozważań jest studium poświęcone powstaniu i działalności Belgijskiego Komitetu Pomocy Polakom (1831–1833), dzięki któremu Polacy przebywający w Belgii mogli otrzymywać miesięczny zasiłek pieniężny. Do Komitetu weszły znane osobistości życia belgijskiego, m.in. F. de Mérode, J. Lebeau, L. de Potter (s. 120, 122).

Trzecią grupę artykułów stanowią teksty, w których W. Zajewski zajął się znanymi postaciami polskiego i belgijskiego życia politycznego w latach trzydziestych XIX wieku. Mam na myśli niezwykle interesujący artykuł o Bonawenturze Niemojowskim (s. 147–177), o Romanie Załuskim i jego misji dyplomatycznej w Brukseli w 1831 roku (s. 46–61), a także charakterystykę zapoznanej postaci – wielkiego przyjaciela Polaków – barona Goswina de Stassart (s. 129–146) oraz pierwszego władcy Belgów, króla Leopolda I, z książęcej rodziny Sachsen-Coburg-Saalfeld (s. 178–194). Te pogłębione studia wnoszą nie tylko nowe informacje biograficzne, ale ukazują związki łączące Polaków i Belgów w XIX stuleciu, co pozwala na lepsze zrozumienie wzajemnych relacji.

Prace W. Zajewskiego, zebrane w omawianej książce, cechuje – jak zwykle – rzetelność badawcza. Autor wykorzystał archiwa polskie i belgijskie. Na podkreślenie zasługuje także wykorzystanie miejscowej prasy, co, jak wiadomo, jest zadaniem dość żmudnym, aczkolwiek przynoszącym wymierne rezultaty, jakże wyraźnie widoczne w tekstach zamieszczonych w pracy.

Książka jest bardzo potrzebna, gdyż przybliży odbiorcy znajomość problematyki europejskiej, w którą obydwie narody – polski i belgijski – wpięły się znacząco w XIX stuleciu.

Wydawca postarał się o staranną szatę graficzną: zapewniają ją ilustracje, mapa Belgii na wkładce książki oraz okładka z mniej znaną rzeźbą dłuta Cypriana Godebskiego. Szkoda, że wydawca nie zadbał o dokładniejszą korektę tekstu.

Małgorzata Willaume

The New York Times: The Complete Front Pages: 1851–2008, wstęp Bill Keller, Black Dog & Leventhal, New York 2008, s. 456.

Nowojorska gazeta „The New York Times”, nazywana przez samych Amerykanów „Siwą damą” („The Gray Lady”), ze względu na swój niezmienny wizerunek medialny i styl istnieje od 1851 roku i jest obecnie największą miejską gazetą codzienną w Stanach Zjednoczonych. Postrzegana jest jako czasopismo spisujące amerykańską historię (*newspaper of record*), tzn. jako instytucja posiadająca odpowiedni autorytet (nakład – 1 000 665 egzemplarzy dziennie i 1 438 585 w niedziele, zespół redakcyjny, etykę dziennikarską i metodę zbierania materiałów), by w sposób wiarygodny i profesjonalny opisywać zachodzące w Stanach Zjednoczonych i na świecie wydarzenia oraz zjawiska.¹ Zdobyła najwięcej, bo aż 101 nagród Pulitzera oraz jest trzecim pod względem nakładu czasopismem w USA, co świadczy o jej opiniotwórczej roli i wpływach. Posiada

¹ Zob. http://en.wikipedia.org/wiki/The_New_York_Times; http://en.wikipedia.org/wiki/Newspaper_of_record.

długotrwałe doświadczenie i niezmiennie przywiązanie do tradycji relacjonowania spraw zagranicznych na swych łamach.²

Natomiast w swej polityce informacyjnej kieruje się zasadą nadrzędności informacji kosztem reklam. Hasłem naczelnym tej gazety jest motto „Wszystkie wiadomości, które nadają się do druku” („All the News That’s Fit to Print”) ukute i zamieszczone w 1897 roku w lewym górnym rogu pierwszej strony gazety przez Adolpha Ochsa.³

Książkę *The New York Times: The Complete Front Pages: 1851–2008* stworzył i opatrzył wstępem Bill Keller, redaktor naczelny gazety „The New York Times” (od lipca 2003 roku). Ten absolwent Pomona College z 1970 roku pracował kolejno dla „The Oregonian” (1970–1979), „The Congressional Quarterly Weekly Report” (1980–1982), „The Dallas Times Herald” (1982–1984), by w kwietniu 1984 roku dołączyć do zespołu „The New York Times” w jego waszyngtońskim biurze.⁴ Jest zdobywcą nagrody Pulitzera z 1989 roku za cykl artykułów na temat rozpadu Związku Radzieckiego.

Książka *The New York Times: The Complete Front Pages: 1851–2008* zgodnie ze słowami autora wstępu ma służyć przede wszystkim jako:

1) przewodnik po historii krystalizacji idei obywatelstwa i narodowości amerykańskiej;

2) kontekst dla ważnych wydarzeń historycznych, ukazując obok znanych powszechnie zdarzeń także zapomniane równoległe historie, dając możliwość spojrzenia na amerykańską przeszłość z bocznych torów, z jej różnych perspektyw;

3) podręcznik historii, który ukazuje nie tylko głośne wzloty i upadki (początek i koniec, przyczyny i skutki), lecz ciągłą historię zdarzeń, w momencie gdy miały miejsce. Wydarzenia opisywane są z perspektywy ludzi im ówczesnych, dokonujących sądów wartościujących na podstawie posiadanych na ową chwilę źródeł informacji. Ma sygnalizować, że człowiek nigdy nie jest pewien doniosłości opisywanych zdarzeń dla przyszłych pokoleń, będąc ich świadkiem.

Dla Billa Kellera „gazeta jest tym miejscem, w którym naród zbiera czy raczej kolekcjonuje swoje najdonioślejsze momenty, potwierdzając tym samym fakt zbiorowego uczestnictwa narodu w opisywanych wydarzeniach”.⁵ Jak dalej pisze: „Co z tego, że pierwsza strona nie jest idealna, ewoluuje i prawdopodobnie jest zagrożona wyginięciem [pod wpływem ery Internetu]. Jest także pochłaniająca, wywołuje wspomnienia oraz prowokuje do myślenia. Jest twarzą, którą gazeta prezentuje historii. A ten album jest twarzą z ponad 150-letnią historią będącą skarbnicą nas samych [narodu amerykańskiego]”.⁶

Książka zawiera ponad 300 pierwszych stron z „The New York Times”, które zostały podzielone na 16 rozdziałów nazwanych erami. Każdy z nich rozpoczyna stresz-

² Zob. <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/412546/The-New-York-Times>.

³ Adolph Ochs – drugi właściciel gazety „The New York Times”, którą wykupił w 1896 roku z rąk Henry’ego Jarvisa Raymonda i George’a Jonesa. Do dnia dzisiejszego członkowie rodziny Ochs i Salzberger (którzy poprzez małżeństwo weszli w posiadanie gazety) mają decydujący wpływ na sposób, w jaki gazeta funkcjonuje. Zob. http://en.wikipedia.org/wiki/The_New_York_Times.

⁴ Zob. <http://www.nytimes.com/ref/opinion/KELLER-BIO.html>; http://en.wikipedia.org/wiki/Bill_Keller.

⁵ *The New York Times: The Complete Front Pages: 1851–2008*, wstęp Bill Keller, New York, Black Dog & Leventhal 2008, s. 10.

⁶ *Ibidem*.

czenie najważniejszych bądź najbardziej interesujących wydarzeń z wybranego okresu, ze wskazaniem na pierwszostronicowe artykuły, z których informacje zaczerpnięto. Selekcji owych pierwszych stron dokonywali poszczególni autorzy rozdziałów. Pierwsze strony NYT ułożone są chronologicznie, za wyjątkiem kilku stron rozkładanych (zaznaczonych kwadratem). W zestawie z książką znajdują się 3 płyty DVD zawierające 54 267 pierwszych stron z NYT od 18 września 1851 roku do 1 kwietnia 2008 roku z linkami do pełnych artykułów (w elektronicznym archiwum NYT). Pierwsze strony z NYT w wersji elektronicznej na DVD zapisane są w formacie PDF. Po kliknięciu myszką na wybrany rok rozwija się zakładka z miesiącami, natomiast po wybraniu miesiąca zakładka z wszystkimi datami dziennymi, w których gazeta się ukazała. Pierwsza płyta DVD zawiera strony NYT od 18 września 1851 do 31 grudnia 1899, druga od 1 stycznia 1900 do 31 grudnia 1949, natomiast trzecia płyta strony od 1 stycznia 1950 do 1 kwietnia 2008 roku.

Podział na rozdziały w wersji książkowej przedstawia się następująco:

1851–1865: *A Nation Divided. The Emancipation Proclamation*, autorstwa Williama Safire'a;

1865–1877: *Colonialism. Empires Expand*, autorstwa Ethana Bronnera;

1898–1914: *The Age of Reform. Woman's Suffrage*, autorstwa Gail Collins;

1914–1921: *The Great War. End of an Era*, autorstwa Williama Grimesa;

1919–1929: *The Turbulent Twenties. All That Jazz*, autorstwa Caryn James;

1929–1939: *New Deal, New Order. Centralizing the Power*, autorstwa Sama Tanenhaus;

1939–1945: *The World at War. From Blitzkrieg to Genocide*, autorstwa Richarda Bernsteina;

1945–1953: *Postwar Struggles. Collapse of Colonialism*, autorstwa Helen Cooper oraz *Truman and the Cold War*, autorstwa Carli Anne Robbins;

1953–1960: *America the Superpower: The Age of Television*, autorstwa Franka Richa;

1960–1968: *Turmoil and Triumph: An Education in Durham*, autorstwa Gene Roberts;

1968–1976: *Passion, Pain and Progress. The Space Race*, autorstwa Johna Noblea Wilforda;

1976–1981: *Science and Hope. Biomedical Breakthrough*, autorstwa Giny Kolaty oraz *The Computer Age*, autorstwa Steve'a Lohra;

1981–1993: *A Bloodless Revolution. The Fall of Communism*, autorstwa Serge'a Schmemanna;

1993–2001: *Emerging Frontiers. China and India: The New Superpowers*, autorstwa Rogera Cohena;

2001–2008: *An Uncertain Future. Noah and 9/11*, autorstwa Thomasa L. Friedmana.

The New York Times: The Complete Front Pages: 1851–2008 jest nie tylko książką naukową, jest także źródłem przeznaczonym dla miłośników historii, uczniów, studentów, historyków oraz specjalistów z wielu dziedzin, począwszy od polityki, a skończywszy na ekonomii. Jest to obowiązkowa lektura dla każdego, kto pragnie poznać historię Stanów Zjednoczonych oraz ich politykę zagraniczną widzianą oczami redakcji „The New York Times”. Album jak dotąd doczekał się jedynie anonimowych opinii. Można je przeczytać

na stronie internetowej portalu Amazon.com. Obok słów pochwał (polecających tę książkę każdemu, kto pasjonuje się historią, lubi być dobrze poinformowanym bądź po prostu chciałby sprawdzić, co działo się w Stanach Zjednoczonych i na świecie w dniu jego/jej urodzin itd.) pojawiają się także słowa krytyki odnoszące się m.in. do następujących uchybień (głównie natury technicznej):

1) braku pojedynczych pierwszych stron NYT, np. z maja 1926 roku, września 1994, 17 czerwca 1971 roku czy z marca i kwietnia 1932 roku⁷;

2) braku datowej ciągłości chronologicznej w poszczególnych miesiącach (w wersji elektronicznej na DVD), gdy korzysta się ze strzałek lub myszy, by przejść do kolejnej daty. Problem znika, gdy wybiera się konkretną datę z zakładki. Dodatkowo występują źle skatalogowane miesiące, np. październik 1977 figuruje jako grudzień 1977 roku⁸;

3) zły jakości przedruku poszczególnych pierwszych stron z NYT (zamazanie tekstu w książce) – problem niewystępujący w wersji elektronicznej na DVD⁹;

4) niepełności zbioru, ponieważ książka zawiera pierwsze strony z NYT tylko do 1 kwietnia 2008 roku, tym samym pominięta jest np. elekcja pierwszego afroamerykańskiego prezydenta Stanów Zjednoczonych.¹⁰

Jeden z recenzentów w napisanej przez siebie opinii uskarżał się na chybioną, jego zdaniem, selekcję artykułów na łamach NYT, począwszy od 1960 roku. Argumentował swoją opinię brakiem szerszych relacji na temat np.: wizyty prezydenta Nixona w Chinach, wojny Yom Kippur, śmierci Mao, rewolucji islamskiej w Iranie, zabójstwa prezydenta Egiptu – Sadata, śmierci Breżniewa, ataku terrorystycznego na amerykańską bazę wojskową w Bejrucie w 1983 roku, dojścia do władzy Jelcyna w ZSRR czy upadku komunizmu w Europie.¹¹ Jest to jednak ocena bezpośrednio dotycząca selekcji informacji na łamach „The New York Times”, natomiast nie samej książki, która zawiera owe przedrukowane pierwsze strony z gazety.

W moim przekonaniu cele postawione przez wydawców *The New York Times: The Complete Front Pages: 1851–2008* zostały spełnione o ile:

1) jest się prenumeratorem NYT, co gwarantuje pełny dostęp do 100 artykułów na miesiąc z elektronicznego archiwum gazety (od 1851 roku do dnia dzisiejszego). W przypadku gdy nie jest się prenumeratorem NYT, dostęp do archiwów elektronicznych jest ograniczony, pozwala bowiem na wgląd do maksymalnie 5 pełnych artykułów na sesję z lat 1851–1922 oraz od 1986 roku do dnia dzisiejszego. W takim wypadku istnieje

⁷ Zob. Tinmanic, *Great resource, but some days and entire months missing*; M. Sandler, *The almost complete New York Times!*, [w:] http://www.amazon.com/New-York-Times-Complete-1851-2008/product-reviews/1579127495/ref=dp_top_cm_cr_acr_txt?ie=UTF8&showViewpoints=1.

⁸ Zob. Tinmanic, *op. cit.*; P. Jun, *Great idea, poor implementation*, [w:] http://www.amazon.com/New-York-Times-Complete-1851-2008/product-reviews/1579127495/ref=dp_top_cm_cr_acr_txt?ie=UTF8&showViewpoints=1.

⁹ Zob. Tinmanic, *op. cit.*; M. Sandler, *op. cit.*

¹⁰ Zob. Hank, *Missing one of the most historic events in U.S. history*, [w:] http://www.amazon.com/New-York-Times-Complete-1851-2008/product-reviews/1579127495/ref=dp_top_cm_cr_acr_txt?ie=UTF8&showViewpoints=1.

¹¹ Zob. C. Jonathan, *Amazing book, but some flaws*, [w:] http://www.amazon.com/New-York-Times-Complete-1851-2008/product-reviews/1579127495/ref=dp_top_cm_cr_acr_txt?ie=UTF8&showViewpoints=1.

możliwość zakupu pożądaných prac, co oczywiście wiąże się z określonymi kosztami (1 artykuł w wersji PDF \$3,95 lub pakiet 10 artykułów za \$15,95)¹²;

2) na pierwszej stronie jest zamieszczony pełny artykuł (w większości wypadków jednak na pierwszej stronie istnieje jedynie jego część, natomiast ciąg dalszy zamieszczony jest na wewnętrznych stronach);

3) brakujące artykuły z płyt DVD zostaną uzupełnione i dostarczone konsumentom.

Cel książki jest jak najbardziej sensowny, przydatny, pożądaný i szczytny ze względu na ogromny zasób źródłowy, jaki oferuje dla wielu dziedzin nauk, od historii, stosunków międzynarodowych, politologii, socjologii, geografii, statystyki, prawa, amerykanistyki, po ekonomię itd. Pierwsze strony NYT przedstawiają obraz ciągłego rozwoju i krystalizacji amerykańskiego społeczeństwa, jego problemów, pragnień, zwycięstw i porażek. Książka odkrywa nowe pola poszukiwań zarówno dla laików, jak i specjalistów z różnych dziedzin nauk humanistycznych i nie tylko. Struktura dzieła jest zwarta i logiczna, realizuje postawione przez Autora cele ukazania historii widzianej oczami kierownictwa i dziennikarzy NYT. Po uważnym przeczytaniu chociażby niektórych pierwszych stron z NYT można stwierdzić słuszność tezy Billa Kellera, że gazeta jest miejscem zebrań narodu w najbardziej znaczących dla niego momentach historii. Natomiast pierwsza strona gazety jest twarzą, którą prezentuje ona historii (odbiciem przeszłych i obecnych pokoleń, wglądem w obecne i dawne generacje). Powyższa książka daje możliwość uczestniczenia w wydarzeniach z przeszłości, spojrzenia i przeczytania o historiach, które dla ówczesnych wydawały się ważne, znaczące, natomiast dziś są rozpoznawalne bądź zapomniane (nieistniejące w społecznej świadomości historycznej). Pozwala wczuć się w chwilę (dowolnie wybranego dnia z ponad 150-letniej historii gazety), podjąć próbę dokonania oceny, kalkulacji na podstawie ówczesnie posiadanej wiedzy i rozeznania w sytuacji oraz porównania tej oceny z tą ówczesnie panującą.

Jedynym i podstawowym budulcem tej książki są pierwszostronicowe, oryginalne artykuły z NYT, zdjęcia, tabele, mapy, diagramy, rysunki, dane statystyczne o ogromnej wartości historycznej. Można w różny sposób je interpretować i analizować, w zależności od przyjętego celu, metody, hipotezy, punktu odniesienia itd. Struktura dzieła jest prosta, zrozumiała, czytelna i przejrzysta, narrację książki budują pierwszostronicowe artykuły z NYT.

Podsumowując, mocną stroną książki jest pomysł, by wydać wszystkie pierwsze strony tej gazety od momentu jej powstania. Słabą stroną natomiast brak dopracowania szczegółów, zwłaszcza technicznych, oraz niepełność zbioru, jako że kończy się na dacie 1 kwietnia 2008 roku, a nie 31 grudnia 2008 roku, co bardziej korespondowałoby z tytułem książki. W moim przekonaniu jest to pozycja zdecydowanie godna polecenia, pomimo pewnych braków i niedociągnięć, stanowi ona kopalnię wiedzy historycznej, geopolitycznej, społecznej, kulturalnej, statystycznej, ekonomicznej oraz wielu innych dziedzin. Warta jest polecenia każdemu, kto zechce zawarte w niej informacje przeanalizować i zinterpretować.

Marzena Sieńko

¹² Zob. <http://www.nytimes.com/ref/membercenter/nytarchive.html>.